

ОФІЦІЙНА ЧАСТИНА

ВІДПРАВИ

Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України ФІЛАРЕТА

1 жовтня 2017 року. 17-та неділя після П'ятидесятниці, після Воздвиження. В суботу ввечері Святійший Патріарх Філарет відправив у Володимирському соборі всенічну, а в неділю ранком – Божественну літургію, за якою виголосив проповідь на євангельське читання про віру хананеянки. Одного разу Ісус Христос прийшов у землю Тирську і Сидонську, де жила жінка-язичниця, прозвана хананеянкою. В неї була біснувата дочка, і вона вирішила звернутися до Христа, бо чула, що Він виганяє бісів. Вона не просто просила, а кричала. Христос же не звертав на неї уваги. Чому не звертав? Не тому, що Він не чув, але хотів, щоб апостоли і ті люди, які Його оточували, побачили віру цієї жінки. І коли апостоли стали просити Його, щоб Він відпустив її, бо вона кричить, то Він сказав, що Я посланий для того, щоб спасти народ юдейський – богообраний. Жінка це почула, а Він додав, що недобре взяти хліб у дітей і віддати собакам. Жінка відповіла, що і собаки їдять крихти, які падають з трапези їх господарів. Зверніть увагу на наполегливість і віру в Христа, Який може зцілити її дочку, бо Він є Бог, і яке смирення, бо вона не образилась на те, що Господь порівняв язичників з собаками. Тепер згадайте віру сотника, теж язичника, який турбувався про свого слугу. Не про себе, а про слугу, бо той був хворий. Сотник теж показав неабияку віру. Він сказав Господу, що Йому не треба приходити, а сказати тільки слово, і слуга одужає. Теж незвичайна віра. Ісус Христос показав на жінці хананеянки, яку треба мати віру. У нас може виникнути питання, про яку віру йде мова? Адже немає людини, яка б не вірила. Наприклад, діти вірять батькам, які кажуть, що треба робити і як себе поводити. Люди вірять в науку. Атеїсти вірили, що не існує Бога, а вірили у світле майбутнє – комунізм. Язичники, які поклонялися неіснуючим богам, теж вірили. То про яку віру йде мова? Мова йде про віру, бо без віри людина жити не може. Адже віра є властивістю розумної

істоти – людини. Тому всі вірять. Але Христос вимагає від нас віри в істинного Бога, віри в Істину. Юдеї вірили в Бога? Вірили, а Бога у плоті розп'яли. А яка різниця між вірою юдеїв і вірою цієї хананеянки? Різниця та, що юдеї не повірили Сину Божому, Який явився у плоті, а хананеянка повірила. Ми віримо, що існує Бог? Віримо, що Ісус Христос є Син Божий і Спаситель наш від гріха і смерті? Віримо, а живемо не цією вірою. Живемо, як ті біси, які вірять, що існує Бог, але тремтять, як говорить апостол Яків. Треба не тільки вірити в Триєдиного Бога, в Христа Спасителя, але жити цією вірою.

Після святого причастя і завершення літургії був відслужений молебень до Божої Матері перед її іконою «Несподівана радість» і прочитана молитва за визволення України від нашествия чужинців.

Того ж дня після вечірнього богослужіння у Володимирському соборі Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав акафіст Покрові Пресвятої Богородиці.

3 жовтня 2017 року. Вівторок. Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав у Володимирському соборі акафіст св. вмц. Варварі перед її святими мощами.

5 жовтня 2017 року. Четвер. Після вечірнього богослужіння у Володимирському соборі Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив акафіст св. сщмч. Макарію, митрополиту Київському, перед його святими мощами.

Архіпастирський візит Патріарха у Вінницьку єпархію

6 – 7 жовтня 2017 року, на запрошення архієпископа Вінницького і Брацлавського Михаїла, Святійший Патріарх Філарет відвідав з архіпастирським візитом Вінницьку єпархію. На кордоні області його зустріли архієпископ Михаїл, архієпископ Полтавський і Кременчуцький Федір, архієпископ Вишгородський Агапіт, духовенство та представники дер-

жавної влади: заступник голови Вінницької облдержадміністрації Олександр Крученко та інші представники влади. В той же день Святійший Патріарх відвідав штаб командування Повітряних сил України, де його і супроводжуючих його зустрів командувач генерал-полковник Сергій Дроздов. Патріарх звершив освячення прапорів Повітряних сил, відправив чин освячення наріжного каменя для побудови каплиці на честь архістратига Божого Михаїла. Потім Святійший Патріарх відправив панахиду за загиблими на Сході України воїнами, взяв участь у покладанні квітів до Меморіалу слави та вручив церковні нагороди.

Того ж дня у приміщенні Вінницької обласної державної адміністрації відбулася зустріч Святійшого Патріарха Філарета з керівниками Вінницької області та міста Вінниці. У зустрічі взяли участь голова Вінницької обласної державної адміністрації Валерій Коровій, голова Вінницької обласної ради Анатолій Олійник, Вінницький міський голова Сергій Моргунов та інші представники влади. Голова Вінницької облдержадміністрації нагородив архієпископа Вінницького і Брацлавського Михаїла Почесною грамотою.

7 жовтня 2017 року, в суботу, Святійший Патріарх Філарет освятив новозбудований храм святих безсрібників Косьми і Даміана в с. Леляки Жмеринського району і звершив Божественну літургію. Патріарху співслужили архієпископ Вінницький і Брацлавський Михаїл, Керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, архієпископ Полтавський і Кременчуцький Федір та численне духовенство Вінницької єпархії. На малому вході Патріарх нагородив настоятеля храму священника Леоніда Доценка наперсним хрестом. Храм і огорожа були переповнені віруючими, які прийшли із різних сіл на освячення храму. На літургії була присутня обласна і районна влада. Співав місцевий хор. В кінці літургії Святійший Патріарх привітав парафіян із побудовою й освяченням храму і виголосив проповідь. Потім він нагородив церковними нагородами меценатів, будівничих, жертводавців, районну владу, всіх, хто сприяв побудові храму святих Косьми і Даміана. Архієпископ Михаїл подякував Святійшому Патріарху і всім архієреям, які взяли участь в освяченні новозбудованого храму. Віруючі раділи, що ще один храм побудований у Вінницькій єпархії. Із Вінницької єпархії Святійший Патріарх відправився з архіпастирським візитом у м. Чернівці.

Архіпастирський візит у Кіцманську єпархію

8 жовтня 2017 року, у 18-ту неділю після П'ятидесятниці, на запрошення архієпископа Чернівецького і Кіцманського Онуфрія, Святійший Патріарх Філарет відвідав з архіпастирським візитом Кіцманську єпархію і освятив нижній храм на честь ікони Божої Матері «Всіх скорботних радість» кафедрального собору в м. Чернівці. Після освячення храму була звершена літургія. Святійшому Патріарху співслужили Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній, митрополит Львівський і Сокальський Димитрій, митрополит Чернівецький і Буковинський Данило, митрополит Луцький і Волинський Михаїл, керуючий Київською патріархією архієпископ Вишгородський Агапіт, архієпископ Чернівецький і Кіцманський Онуфрій, архієпископ Тернопільський і Кременецький Нестор, єпископ Тернопільський і Теребовлянський Павло, єпископ Коломийський і Косівський Юліан, а також численне запрошене духовенство.

Під час літургії Святійший Патріарх рукоположив на священника диякона Миколу Шкрібляка, завідувача кафедри культурології релігієзнавства та теології Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича.

На літургії були присутні голова Чернівецької обласної державної адміністрації Олександр Георгійович Фишук, голова Чернівецької обласної ради Іван Миколайович Мунтян, Чернівецький міський голова Олексій Павлович Каспрук, начальник управління СБУ в Чернівецькій області полковник Руслан Васильович Сторожук та інші високопосадові особи. Храм і церковна огорожа були заповнені віруючими. Співав місцевий хор. В кінці літургії Святійший Патріарх привітав парафіян із побудовою нижнього храму і його освяченням і виголосив проповідь про значення храму для християнина. Потім, після завершення літургії, Патріарх вручив церковні нагороди меценатам, будівничим і всім учасникам спорудження храму. Архієпископ Онуфрій подякував Святійшому Патріарху і всім архієреям, які взяли участь в освяченні храму.

Після літургії на площі перед собором Патріарх разом з архієреями і духовенством відслужив панахиду за спокій душ усіх загиблих на Сході України українських воїнів. Після богослужіння Святійший Патріарх з архіпастирськими мав зустріч з державним керівництвом Чернівецької області.

Того ж дня Патріарх повернувся до Києва пізнього вечора.

Актовий день в Київській православній богословській академії

9 жовтня 2017 року. Понеділок. Св. апостола і євангелиста Іоана Богослова. З нагоди храмового свята й у зв'язку з академічним днем Київської православної богословської академії Святійший Патріарх Філарет звершив Божественну літургію в академічному храмі св. ап. і єв. Іоана Богослова. Йому співслужили Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній – ректор КПБА, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій, керуючий справами Київської патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт, перший проректор КПБА протоієрей Олександр Трофимлюк та інші професори і викладачі в священному сані. Співав академічний хор. В кінці літургії Святійший Патріарх привітав професорсько-викладацький колектив і студентів з 25-літтям відновлення діяльності КПБА в Київському Патріархаті і сказав повчальне слово про любов і її значення в земному і вічному житті. Потім був відправлений молебень до св. ап. і єв. Іоана Богослова. Богослужіння закінчилось традиційним многоліттям.

Об 11.00 годині в приміщенні КПБА відбулися академічні урочистості, які очолив ректор академії митрополит Епіфаній за участю Патріарха.

10 жовтня 2017 року. Вівторок. Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав у Володимирському соборі акафіст св. вмц. Варварі перед її святими мощами.

12 жовтня 2017 року. Четвер. Після вечірнього богослужіння у Володимирському соборі Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив акафіст св. сщмч. Макарію, митрополиту Київському, перед його святими мощами.

14 жовтня 2017 року. Субота. Покрова Пресвятої Богородиці. Напередодні, в п'ятницю ввечері, Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив у Володимирському соборі урочисту всенічну.

У саме свято з нагоди Дня захисника України в Софійському соборі була звершена молитва за Україну. На молитві були присутні Президент України Петро Порошенко з дружиною та інші високопосадові особи держави. Святійший Патріарх Філарет почитав молитву за визволення України від нашествия чужинців. Митрополит Онуфрій виголосив вітальне слово. Молились також предстоятель Української Греко-Католицької Церкви верхівний архієпископ Святослав, представник Ри-

мо-Католицької Церкви та представники протестантських церков. На завершення академічний хор ім. Г. Верьовки проспівав молитву «Боже великий, єдиний, нам Україну храни...».

О 10.00 годині Святійший Патріарх Філарет звершив у Володимирському соборі Божественну літургію, за якою рукоположив на диякона Анатолія Неїзмайлова і виголосив проповідь про покрову Пресвятої Богородиці над християнським народом. Він розповів, що ця подія відбулась в середині IX ст. в Константинополі, у Влахернській церкві. В той час Константинополь був оточений ворогами, якими були наші предки скіфи. Церква молилась до Божої Матері про визволення від нашествия іноплеменників. Під час молитви Пресвята Богородиця з собором святих явилася у Влахернському храмі святому Андрію, Христа ради юродивому, і Епіфанію, його ученику. Після цього піднялася буря на морі, і вороги змушені були відступити й покинути Константинополь. Після прийняття християнства Руссю ця подія особливо святкувалась в нашій землі. І не випадково, бо Пресвята Богородиця багаторазово визволяла нашу землю від нашествия татар та інших ворогів. Вона допомагає всім, хто з вірою звертається до Неї у своїх бідах. Тому нині, коли Україна страждає від агресії Росії, ми звертаємось за допомогою до Божої Матері і віримо, що Вона захистить нас від нашествия іноплеменників.

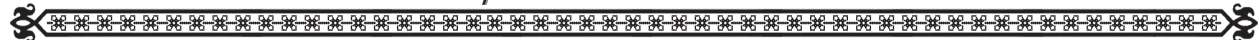
Після звершення літургії був відправлений молебень до Пресвятої Богородиці, і Патріарх прочитав молитву про визволення України від нашествия чужинців.

В той же день, на запрошення архієпископа Рівненського й Острозького Іларіона, Святійший Патріарх Філарет освятив у **м. Дубно Рівненської області** пам'ятник захисника Вітчизни. На освяченні пам'ятника була присутня вся обласна і районна влада. Пам'ятник був споруджений у вигляді козака на коні і поставлений на центральній площі. На відкриття пам'ятника прийшло понад 10 тисяч людей. Патріарх разом з архієпископом Іларіоном відслужив молебень до Христа Спасителя, Божої Матері, всіх українських святих, окропив пам'ятник священною водою, привітав зі святом Покрови Божої Матері, Днем захисника України і сказав повчальне слово. Хор з усім народом проспівали многоліття. Народ радів, святкуючи подвійне свято.

Того ж дня пізно ввечері Святійший Патріарх повернувся до Києва.

15 жовтня 2017 року. 19-та неділя після П'ятидесятниці. В неділю Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духо-

венства звершив у Володимирському соборі Божественну літургію і виголосив проповідь на тему євангельського читання того дня. В сьогоднішньому євангельському читанні, сказав Патріарх, Господь пояснює нам, як треба любити ближніх. Він каже: «Як хочете, щоб з вами чинили люди, так і ви робіть їм». Ця заповідь ясна для кожної людини, освіченої і неосвіченої. Хочеш, щоб тобі робили добро, роби і ти добро всім. Хочеш, щоб тебе любили, люби і ти. Не хочеш, щоб тебе засуджували, і ти не засуджуй, особливо несправедливо. Хочемо, щоб нам не заздрили, і ми не маємо заздрити. А хто хоче бути довершеним, той повинен любити ворогів. Бо Христос сказав: «Любіть ворогів ваших і добро чиніть тим, хто робить зло, і давайте в борг тим, від кого не сподіваєтесь отримати», і тоді ви будете синами Божими по благодаті, звичайно, не по природі.

Богослужіння завершилось молебнем до Пресвятої Богородиці перед Ї іконою «Несподівана радість», під час якого Патріарх прочитав молитву за Україну, щоб Господь визволив нашу Батьківщину від нашествия чужинців і подав українському народу мир і благословення.

Того ж дня після вечірнього богослужіння у Володимирському соборі Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав акафіст Покрові Божої Матері.

17 жовтня 2017 року. Вівторок. Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав у Володимирському соборі акафіст св. вмц. Варварі перед її святими мощами.

19 жовтня 2017 року. Четвер. Після вечірнього богослужіння у Володимирському соборі Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив акафіст св. щмч. Макарію, митрополиту Київському, перед його святими мощами.

22 жовтня 2017 року. 20-та неділя після П'ятидесятниці. Пам'ять святих отців VII Вселенського собору. День інтронізації Святійшого Патріарха Філарета.

З нагоди Дня інтронізації до Києва прибули майже всі архієреї УПЦ Київського Патріархату. В суботу ввечері у Володимирському соборі була звершена урочиста всенічна, яку очолив Святійший Патріарх Філарет за участю всіх архієреїв, що прибули, та численного духовенства. В неділю була звершена Божественна літургія на чолі зі Святійшим Патріархом. Співали патріарший і академічний хори. На літургії молились студенти КПБА. Собор був переповнений віруючими. Після завершення літургії був відправлений подячний молебен до Христа Спасителя, Бо-

жої Матері та всіх українських святих. Потім до Патріарха з вітальним словом звернувся митрополит Львівський і Сокальський Дмитрій (див. окремо слово). У відповідь до архієреїв, духовенства та всіх віруючих звернувся з подячним словом Святійший Патріарх Філарет (див. окремо слово). Після цього протодіакон виголосив многоліття.

У цей день Патріарха вітали з Днем інтронізації не тільки архієреї, духовенство, віруючі, а також державні мужі.

24 жовтня 2017 року. Вівторок. Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав у Володимирському соборі акафіст св. вмц. Варварі перед її святими мощами.

25 жовтня 2017 року. Середа. Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства звершив у Володимирському соборі чин відспівування довголітньої співробітниці Київського Патріархату, а до того – Українського екзархату шановну Ніну Василівну Зіміну, яка спочила у Бозі на 92-му році життя.

26 жовтня 2017 року. Четвер. Після вечірнього богослужіння у Володимирському соборі Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив акафіст св. щмч. Макарію, митрополиту Київському, перед його святими мощами.

29 жовтня 2017 року. 21-ша неділя після П'ятидесятниці. В суботу ввечері Святійший Патріарх Філарет у співслужінні соборного духовенства відправив у Володимирському соборі всенічну, а в неділю ранком – Божественну літургію, за якою рукоположив на дякона Євгенія Копайгородського, випускника Київської православної богословської академії, і виголосив проповідь на тему притчі про посіяне на різному ґрунті зерно. У своїй проповіді Патріарх сказав, що зерно в притчі, як пояснив Сам Христос Спаситель, є Слово Боже. Без слухання Слова Божого у людей не може бути істинної віри. Тому Господь послав проповідувати Слово Боже, тобто Євангеліє, і в результаті до Христа навернулися майже всі язичницькі народи. А якби ці народи не почули євангельської проповіді, тоді б вони не стали християнами. Ось чому безбожники Радянського Союзу забороняли різним способом розповсюджувати Слово Боже. Тепер ми маємо свобідно слухати і читати Слово Боже, і результатом цього є наша віра. Але зерно, породивши віру, упало на різний ґрунт. Цим ґрунтом є душа і серце. Одні сприйняли Слово Боже і відразу забули про нього. Таких є багато. Інші сприйняли Слово Боже з радістю, а оскільки мали жорстокі серця, як камінь, тверді, то воно не принесло ніякого плоду,

тобто вони як були грішниками, так і залишилися грішниками. У третій зерно упало в серце, які стурбовані земними житейськими турботами, які не думають про вічне життя, тобто Слово Боже попало ніби в бур'ян, і тому не приносить доброго плоду. А четверте зерно упало на добрий ґрунт, тобто Слово Боже було посіяне в добрі серця, і тому принесло добрий плід, але різний – одне в тридцять крат, друге – в п'ятдесят, третє – в стократ. Із цього треба робити висновок: який у нас ґрунт, яке серце, добре чи зле, бо від нього буде залежати плід, буде він чи не буде, а якщо і буде, то який плід? Є над чим задуматись.

Після літургії був відправлений молебень до Пресвятої Богородиці перед Її іконою «Несподівана радість», за яким Святійший Патріарх прочитав молитву за визволення України від нашествия чужинців.

Того ж дня після вечірнього богослужіння у Володимирському соборі Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав акафіст Покрові Пресвятої Богородиці.

31 жовтня 2017 року. Вівторок. Святійший Патріарх Філарет разом із соборним духовенством читав у Володимирському соборі акафіст св. вмц. Варварі перед її святими мощами.

**ЖУРНАЛИ ЗАСІДАННЯ СВЯЩЕННОГО СИНОДУ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ**

**від 21 жовтня 2017 року під головуванням
Святішого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета**

ЖУРНАЛ № 27

Слухали: Пропозицію Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета про необхідність подальшого удосконалення церковного календаря відповідно до практики помісних Православних Церков, створення нових молитовних та богослужбових чинів відповідно до сучасних потреб Церкви.

Довідка: До Київської патріархії надходять звернення архієреїв та духовенства з приводу потреби подальшого вдосконалення Православного церковного календаря УПЦ Київського Патріархату відповідно до практики помісних Церков, а також пропозиції щодо створення нових молитовних та богослужбових чинів, які б задовольняли потреби Церкви в них.

Ухвалили: 1. З метою вивчення, узагальнення і внесення на розгляд Священного синоду пропозицій щодо подальшого удосконалення Православного церковного календаря УПЦ Київського Патріархату, підготовки нових молитовних та богослужбових чинів відповідно до сучасних потреб Церкви утворити Богослужбово-календарну комісію як тимчасовий робочий орган.

2. Затвердити персональний склад Богослужбово-календарної комісії:

1) Патріарший намісник Преосвященний Епіфаній, митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський, ректор Київської православної богословської академії, доктор наук з богослів'я, професор – голова Комісії;

2) Преосвященний Димитрій, митрополит Львівський і Сокальський, голова Інституту церковної історії, доктор церковно-історичних наук, доцент;

3) Преосвященний Євстратій, архієпископ Чернігівський і Ніжинський, секретар Священного синоду, кандидат богослів'я, доцент;

4) протоієрей Олександр Трофимлюк, голова Видавничого управління УПЦ Київського Патріархату, перший проректор Київської православної богословської академії, доктор наук з богослів'я, професор – заступник голови;

5) протоієрей Микола Капітула, викладач кафедри церковно-практичних дисциплін Рівненської духовної семінарії;

6) Мирончук Олександр Якович, декан богословського факультету Київської православної богословської академії, кандидат наук з богослів'я, кандидат філологічних наук, доцент;

7) Матвієнко Вероніка Василівна, старший викладач кафедри церковно-історичних і практичних дисциплін Київської православної богословської академії, регент патріаршого хору Володимирського кафедрального собору міста Києва.

3. Дозволити голові Комісії залучати до її роботи необхідних спеціалістів.

4. Закликати єпископат, духовенство та мирян Української Православної Церкви Київського Патріархату направляти свої пропозиції до Комісії.

5. Опрацьовані пропозиції, підготовлені матеріали та проекти голова Комісії через Патріарха Київського і всієї Руси-України вносить на розгляд і затвердження Священного синоду.